

ZPRÁVODAJ

Obce Černousy

Květen / 2016

<http://cernousy.cz>

Občasník obce Černousy. *Své připomínky a náměty na články adresujte na obecní úřad Černousy, nebo na: pecoufal@seznam.cz, Petr Coufal, tel.: 725 716 576.*

Slovo starosty

Dobrý den,

Zdravím všechny spoluobčany v pomalu začínajícím jarním čase. Navážu na příspěvek v březnovém zpravodaji, kde jsem Vás seznamoval s připravovanými akcemi, které se pokusíme v letošním roce realizovat. Oprava hřbitovní zdi, oprava veřejného osvětlení ve všech částech obce, oprava hasičského auta, na všechny tyto záměry máme podané žádosti o dotace. V současné době probíhá hodnocení a posuzování jednotlivých žádostí, o výsledcích zda jsme uspěli nebo ne Vás budu informovat.

Několik řádků k česko - polské spolupráci na projektu Witka - Smědá: probíhají setkání partnerů, zpracování projektové dokumentace, sestavení rozpočtu a projektové žádosti. Obec Černousy v rámci tohoto projektu zrealizuje stavbu cyklostezky od přejezdu v Černousích na státní hranici s Polskem, odpočívadel pro cykloturisty, označení cyklotras, instalaci infotabulí. Pokud se nám tento projekt podaří dovést do úspěšného konce, myslím, že se u nás v obci rádi turisté zastaví, nějaký čas tu stráví a budou se možná i vracet.

Další věcí, o které bych se rád zmínil je krajská komunikace mezi obcí Filipovka a Černousy. Dlouhou dobu nás trápí její žalostný stav a už moji předchůdci se snažili o její opravu. Na podzim roku 2015 jsme se společně se starostou Višňové panem Cýrusem zúčastnili jednání s hejtmanem panem Půtou, vedoucím odboru dopravy a radním pro dopravu právě k zamýšlené opravě této komunikace, kde nám bylo přislíbeno tuto záležitost vyřešit. Poslední informace ze dne 25.4.2016 je, že rada Libereckého kraje rozhodla o výběru nejvýhodnější nabídky na zhotovitele u 12 akcí, mezi nimiž je i zmiňovaná komunikace III/0353, která se dočká opravy. Je vybrán zhotovitel a běží lhůta na odvolání proti výsledku výběrového řízení. Obdobná situace je u projektu Třešňové aleje ve Vsi, kde proběhl výběr zhotovitele dne 21.4.2016 a v současné době běží lhůta pro odvolání. Toto je souhrn těch nejdůležitějších akcí.

Pokud budete potřebovat více informací, rád Vám je osobně zodpovím.

Přeji Všem hezké dny

Miroslav Richter, starosta

Blahopřání

V květnu slaví své narozeniny 20 našich občanů a občánek a v červnu jich oslaví své narození také 20. Všem přejeme vše nejlepší, hodně zdraví a spokojenosti do dalších let.

Narozeniny **v květnu** slaví paní a slečny: Jiřina Školáková, Daniela Konkusová, Stanislava Štrbáková, Marie Divišová, Vlasta Litošová, Jana Ferencová, Sarah Helena Seppová, Marie Bohová a Irena Kmeťová.

Pánové a chlapi: Jaroslav Kapras, Miloš Šimpach, Slavomír Chowaniec, Josef Miko, Vladislav Ondřejík, Jakub Sedláček, František Soukup, Zdeněk Soukup, Jan Grulo, Samuel Feri a Marek Vološin.

V červnu budou slavit dámy: Hana Chowaniecová, Iveta Ivičichová, Světlana Motruková, Michaela Zikmundová, Marie Kmeťová, Alexandra Lagová, Marcela Slípková, Tereza Ferencová, Aneta Richterová a Zina Tůmová.

Pánové: Vladimír Keller, Petr Rigo, Tomáš Vnouček, Miloš Davídek, Marcel Dančo, Olexandr Motruk, Jiří Školák, Lukáš Pavlíček, Milan Rusňák a Martin Novotný.

Všem ještě jednou hodně zdraví a spokojenosti.

(Pokud si nepřejete zveřejňovat svá nebo jména svých dětí, oznamte to na obecním úřadu.)

Obecní zastupitelstvo

Zasedání zastupitelstva obce č.2/2016 svolal starosta dne 27.4.2016 do zasedací místnosti OÚ. Zasedání bylo, tak jako každé jiné veřejné. Zastupitelé se sešli v plném počtu a zúčastnilo se i osm občanů. Zastupitelé schválili závěrečný účet obce a účetní závěrku obce, obecně závaznou vyhlášku č. 1/2016, projednali výběrové řízení na výměnu oken u domu čp. 16 v Boleslavi a mnoho dalšího.

Celé usnesení ze zasedání si můžete přečíst na úřední desce před OÚ a na stránkách obce <http://cernousy.cz>, kde je také zveřejněn zápis ze zasedání.

!!! DOVOLENÁ !!! **Zubní ordinace Černousy**

MUDr. Jiří Gürlich

4. – 9. května 2016

Ordinace praktického lékaře

MUDr. Viera Holečková

6. května 2016

SVOZ NEBEZPEČNÉHO ODPADU

Sobota 21. května 2016

Upozorňujeme naše občany, že se mohou zbavit odpadů, které nelze skladovat. Tekuté odpady můžete odevzdat pouze v uzavřených nádobách. Podnikatelé a firmy zaplatí plnou cenu dle sazebníku. Seznam odpadů, které můžete odevzdat najdete na vývěskách a na el. stránkách obce.

Rozpis svozu

Boleslav – křižovatka u mostu - - - - 8:00 – 8:15

Ves – hospoda - - - - - 8:20 – 8:35

Obecní úřad - - - - - 8:40 – 8:55

Černousy – hospoda - - - - - 9:00 – 9:15

Využijte možnost, kdy obec hradí likvidaci odpadů, která je jinak finančně náročná.

SVOZ OBJEMNÉHO ODPADU

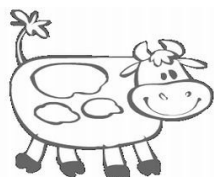
Sobota 21. května 2016

Upozorňujeme naše občany, že se mohou zbavit: **Objemný odpad** je starý nábytek, čalouněný či plastový nábytek, postele, matrace, podlahové krytiny, koberce, peřiny, dětské autosedačky, dřevo.

Objemný odpad jako např. skříň či postel je nutné nejprve objemově upravit, tj. rozdělat či rozložit na desky. Tyto odpady budou přijímány pracovníkem obce na svozovém místě zdarma.

Upozornění: sedadla z aut na sběrném místě neodebíráme !!!

Svozové místo: Černousy – bývalá pískovna nad panelovým domem - - - - - 08:00 – 11:00

Upozornění společnosti GRAIN a.s.

Společnost GRAIN a.s. si Vás dovoluje informovat o skutečnosti, že na jejich pastvině v k.ú. Ves, pokračuje aktivní pastva dobytka. Ode dne 25. dubna 2016 jsou do uvedeného stáda zařazeni i plemenní býci.

Žádáme Vás tímto, abyste se o této skutečnosti obeznámili a předešli tak případnému narušování pohody zvířat, ale také újmě na majetku či zdraví.

Cestování s dětmi do zahraničí

Věděli jste, že:

- také **dětem do 15 let** lze vydat občanský průkaz, na který mohou cestovat nejen **do států Evropské unie**, ale i do dalších států: **Albánie, Bosny a Hercegoviny, Černé Hory, Islandu, Makedonie, Norska, Srbska a Švýcarska**,
- pro děti do 15 let činí **správný poplatek** za vydání občanského průkazu pouze **50 Kč** a za vydání cestovního pasu **100 Kč**,
- **doba platnosti** těchto dokladů je shodně stanovena na **5 let**,
- dětem do 15 let vyřizuje občanský průkaz a cestovní pas **zákonný zástupce**, a to na kterémkoliv obecním úřadu obce s rozšířenou působností (v Praze na úřadech městských částí Prahy 1 až 22),
- **lhůta** pro vydání občanského průkazu a cestovního pasu je **30 dnů**; **cestovní pas** lze vydat ve zkrácené lhůtě **6 pracovních dnů** za zvýšený správní poplatek **2000 Kč** pro děti do 15 let,
- i nově narozené dítě musí mít pro cesty do zahraničí vlastní cestovní doklad (občanský průkaz nebo cestovní pas) – **rodný list dítěte není cestovním dokladem.**

Soukromá inzerce

*Pokud chcete něco **prodat, koupit, případně vyměnit**, stačí poslat svůj inzerát na: pecoufal@seznam.cz nebo poslat SMS na tel.: 725 716 576, případně donést na OÚ a my Vám ho v následujícím vydání otiskneme.*

Prodám křovinořez zn. Homelite, staří cca 5 roků, plně funkční, cena 600,- Kč.

Dále **prodám kombinovaný sporák** Amica, stáří 4 roky, el. jiskra, zachovalý, plně funkční, cena 3 000,- Kč. Dohoda možná. Tel.: 725 716 576

Pronájem HOSPODY POD LÍPOU ve Vsi č. 3 u Černous:

Předmětem pronájmu je plně vybavený lokál s kulečníkem, kuchyň, provozní místnost, sociální zařízení a vedlejší místnost, kterou lze využít jako vinárnu, hernu, prodejnu atd. Objekt je vytápěn ústředním topením na pevná paliva, el. ohřev TUV. K objektu patří částečně zastřešená venkovní terasa, dětský koutek (houpačky, skluzavka, prolézačka).

Po dohodě lze využívat taneční sál, který je umístěn v 1. patře objektu. Celý objekt je po rekonstrukci.

Pronájem k dispozici od 1.5.2016

Kontakt: Miroslav Křovina, tel. 602 485 452

Černouská vařečka

V této rubrice se s námi můžete podělit o své vyzkoušené recepty ve vaření, pečení nebo míchání různých nápojů. Své recepty, které chcete uveřejnit v našem Zpravodaji posílejte na: pecoufal@seznam.cz nebo přineste na OÚ.

Na konci roku uspořádáme anketu o nejzdařilejší zveřejněný recept a výherce odměníme pěknou cenou, stejně jako tomu bylo v loňském roce.

Pizza z rohlíků

Potřebujeme na těsto: 5 rohlíků 1 vejce 200ml mléka sůl, pepř.

Rohlíky nakrájíme na kostičky, smícháme mléko, vejce, sůl a trochu pepře a nalejeme na rohlíky a promícháme. Já promíchávala ručně, aby se rohlíky nacucaly do mléka a vytvořilo se těsto jako hustší nádivka. Pokud je to dost řídké, přisypeme trochu strouhanky. Koláčovou formu jsem vyložila pečicím papírem a těsto jsem rozprostřela ručně pěkně na formu.

Dáme do trouby na 10 minut. Když formu vyndáme, těsto by mělo být pevné, poznáme to, když prstem zkusíme, ale těch 10 minut na zapečení stačí.

Po vytažení z trouby potřeme pizzu kečupem smíchaným s kapkou oleje, stroužkem česneku a bylinkami, co máte rádi, já dala bazalku. Kečup jsem i přisladila lžičkou cukru, aby nebyl tak trpký. A na vrch dáme všechno, co máte rádi. Salámy co najdeme v lednici, já dala i kousky hermelínu, červenou kapii, zelenou cibulku, plátkový sýr...prostě co doma máte nebo si koupíte.

Pečeme dalších 15-20 minut.

Překvapilo mě, jak je těsto z rohlíků dobré. Dobrou chuť!!!

Recept od Heleny Čemové

Brambory v papiňáku – rychlá příprava a slast v hubě

POTŘEBNÉ PŘÍSADY: asi kilo brambor, 100 g másla, větší cibule

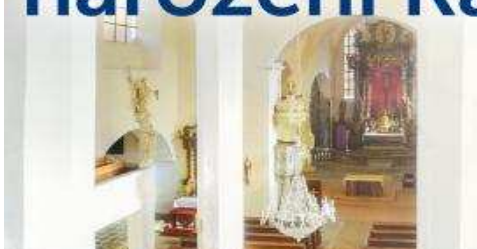
POSTUP PŘÍPRAVY: Brambory klasicky oškrábeme a nakrájíme na plátky. V papiňáku rozpustíme máslo a na něm osmahneme cibulku nakrájenou na kolečka /do růžova/. Pak přidáme brambory, promícháme s máslem a cibulí a posolíme. Papiňák uzavřeme, počkáme až začne pískat a za 3-5 minut vypneme plamen a necháme dojít. Brambory je lepší nechat tak těch 5 minut, krásně se připečou :-))

Tahle příprava je vlastně příloha např. k masu, u nás doma sežráno jako hlavní chod, zkusila jsem přidat i česnek - lahůdka :-)))

A hlavně rychlá příprava - šetří čas. Doporučuji zkusit, mňam.

Recept od Brigity Ištokové

Oslavy 700. výročí narození Karla IV.

Frydlant 13. a 14. května 2016

www.mesto-frydlant.cz

Bába bylinářka

Orsej jarní

TIP ZBYŇKA MLČOCHA: Jakmile orsej začne kvést, vytváří protoanemonin, látku s palčivou chutí, která může u citlivých lidí vyvolat podráždění střev a žaludku. U čaje ze sušených listů toto riziko nehrozí, protože při sušení se palčivé látky vytrácejí a nemohou škodit.

Účinky rostliny:

- kurděje (zdroj vitamínu C)
- čistí krev
- jarní únava
- zlepšení a urychlení metabolismu (látkové výměny)
- hemoroidy, krvácející hemoroidy

Zdroj vitamínu C

Orsej jarní je ideální k **jarnímu čištění krve**. Obsažené palčivé látky **urychlují látkovou výměnu, minerály čistí krev a vitamin C, zahání jarní únavu**. Mladé lístky trhejte ještě před rozkvetem. Jedna hrst denně postačí. 1 lžičku zcela suchých listů zalijte 250 ml horké vody a čaj nechejte táhnout 5 minut.

Mast proti hemoroidům

Z kořenových hlíz si můžete uvařit **mast proti hemoroidům**. Ve starém smaltovaném hrnci rozpustíte při mírném žáru 200 g vazelíny (z lékárny), přidáte 2 lžíce čerstvých nastrohaných kořenových hlíz a vše zvolna vaříte 10 minut. Pak tekutou vazelínu scedíte přes gázu a plníte do kelímků, které uzavřete, až když mast zcela vychladne. Orsejová mast **zmírňuje bolestivý tlak hemoroidu v postiženém místě a zabraňuje krvácení**.

Když už děláme něco pro své zdraví, ještě připomenu udělat též něco pro své svědomí a zaplatit byt' první splátku za ODPADY a PSA dle Veřejné vyhlášky č. 1 / 2013, která měla být uhrazena do 31.3.2016! Přeji Vám všem krásné dny.

Ivana Křišáková.

Sbor dobrovolných hasičů Ves

Hasičská velikonoční zábava

Již tradičně náš sbor pořádal v sobotu o velikonočních hasičskou zábavu. I když se v návštěvnosti nemůžeme vyrovnat mysliveckým zábavám, tentokrát byla účast velice slušná a to

především díky úspěšnému předprodeji vstupenek našimi chlapci. Tombola, kterou věnovali členové našeho spolku a sponzoři byla bohatá, hlavní cenou, kterou daroval pan Miroslav Velcl byla fůra pisku i s dovozem. Účastníci si mohli pochutnat na skvělém gulášku Honzi Feriho, vybrat si z rozmanité nabídky nápojů a především si zatančit při hudbě kapely Torzo, která jako obvykle nezklamala. Všichni se dobře bavili a díky změně času se většina z nás rozcházela až v časných ranních hodinách.

Děkujeme touto cestou všem, kteří se na pořádání a přípravách velikonoční zábavy podíleli, všem kdo darovali krásné a hodnotné ceny do tomboly a především sponzorům: panu Miroslavu Křovinovi, Miroslavu Velclovi, Marku Hešovi, Elišce Aronové, Zdeňku Beranovi a dalším.

Výbor SDH Ves

Stanislava Horáková

a Rudolf Štrbák

si Vám dovoluji oznámit,

Že byli dne 8. dubna 2016 oddáni

v obřadní síni města Frýdlant

Vandalismus

Jako vandalismus se označuje neúčelné, nekulturní a primitivní ničení určitých hodnot, v užším smyslu poškozování hodnotných předmětů v soukromém či společném vlastnictví. Pachatelé nepřinášejí žádné materiální obohacení a pro které pachatel zpravidla nemá žádný motiv - většinou tak koná jen pro vlastní potěšení či pro potřebou odreagovat se. Často k němu dochází pod vlivem alkoholu nebo drog. Sociokulturní charakteristika jedinců (úroveň vzdělání, charakteristické rysy výchovy) nebo alkohol, tvoří důležité situační parametry spouštějící vandalské chování.

Vandalismus je trestnou činností. To znamená, že člověk, který vandalský čin vykoná, poruší zákon, a porušení zákona se trestá.

Bohužel i u nás v obci se objevují jedinci s velice nízkou inteligencí, kteří si vandalskými kousky krátí dlouhou chvíli.

Například vloni nám jeden rádoby umělec pomaloval most v Boleslavi, dopravní značku, relový domek u přejezdu, odpadkové koše a jiné. No, třeba z něho jednou bude „velký umělec“. Díky všímavosti občanů a práce Policie ČR se pachatele tohoto kousku podařilo dopadnout.

Sklo na vývěsce u přejezdu někomu evidentně vadí. Letos v únoru, krátce poté, co bylo zaskleno ho někdo znovu rozbil. Dotyčný by se určitě divil, kdyby na nové sklo musel vydělat poctivou práci.

Na nově vysázených lípách v aleji do Černous někdo demonstroval svoji sílu a povyvracel je. Možná by měl někdy zkusit vybit svoji energii prací.

Černouský kvíz

Správná odpověď z minulého kvízu: Krásná dívka na fotce není nikdo jiný než Vědunka Beranová. (Fotku nám sama zapůjčila – děkujeme).

Do uzávěrky tohoto vydání bylo doručeno několik správných odpovědí, z kterých byl vylosován výherce a tím se stává paní **Věra Brázdová, blahopřejeme**. Poukázku na nákup zboží v hodnotě **100,- Kč** v obchodu se smíšeným zbožím paní Věry Vokurkové si může vyzvednout na OÚ.

Otázka dnešního kvízu:

Kdo je ten usměvavý rošťák na fotce z roku 1964 ?

Své odpovědi posílejte na e-mail: pecoufal@seznam.cz nebo SMS zprávou na tel.: 725 716 576 (nezapomeňte uvést i své jméno), můžete jí sdělit i osobně Petru Coufalovi.

Výherce, který bude vylosovaný ze správných odpovědí, získá poukázku na nákup zboží v hodnotě **100,- Kč** v obchodu se smíšeným zbožím paní Věry Vokurkové v Černousích.

Něco z historie

V sekci historie Vám na pokračování přepisujeme vyprávění pana Františka Pulce, ve kterém popisuje své nasazení do říšské pracovní služby v Německu za druhé světové války a následné putování domů po ukončení války.

(Vzpomínky pana Františka Pulce nám zapůjčila paní Helena Čemová – děkujeme.)

František Pulec, Ves 5, ★ 1.4.1927, † 13.2.2009

Pokračování minulého vydání.....

Šli jsme po břehu řeky proti proudu několik set metrů. Pak jsme vylezli na břehový násyp, kde byly zahrady a altánky, a tam jsme přenocovali.

Druhého dne ráno jsme šli po silnici do Kronenburgu – směr Znojmo. Po několikakilometrové chůzi přijelo proti nám vojenské nákladní auto s ruskými vojáky, kteří nás okamžitě sebrali a odvezli zpět do Kronenburgu. Tam jsme museli vystoupit. Dali nám krumpáče a lopaty a odvezli nás kus za město. Čekali jsme to nejhorší, že si budeme muset vykopat hrob a ... Ale nic se nestalo. Vedli nás až před městečko Stockeran a tam jsme museli spolu s dalšími, kteří tam už pracovali, kopat hluboké zákopy pro ruské jednotky. Za Stockeranem na zalesněném návrší v zámku byl obklíčen oddíl SS a Vlasovci, kteří stále ještě kladli odpor a ostřelovali okolní krajinu. Tyto zákopy měli sloužit k obraně proti eventuálnímu výpadu obklíčených. Na těchto zákopech jsme pracovali až do 6. Května 1945. Jídlo jsme dostávali dobré a nocovali v okolních rozbitých domech. Při odchodu po dokončení práce na zákopech jsme si nechali dát vysvědčení, že jsme byli zaměstnáni u Rudé armády. Beze všeho nám jej dali. Toto potvrzení nám potom sloužilo jednak pro místní noční ubytování, protože se prováděli stále noční vojenské prohlídky ve všech domech a za druhé jako dokument při přechodu hranic u Břeclavi. Po vykopání zákopů jsme pochopitelně chtěli pokračovat v cestě domů. Rusové nebyli proti tomu, ale řekli, že není třeba pospíchat. Příští ráno nám oznámil ruský důstojník, že pojedete autem do Břeclavi a jestli chceme, že můžeme jet s ním. Ihned jsme souhlasili.

Po příjezdu do Břeclavi jsme šli na pohraniční oddělení, které už bylo obsazeno československými pohraničníky. Prokázali jsme se ruským potvrzením, že jsme kopali pro Rudou armádu zákopy. Na toto potvrzení nám dali další razítka a tím nám povolili cestovat dál. Na naší další cestě nás několikrát denně kontrolovaly ruské vojenské jednotky. Druhý den při takové kontrole nám vzal voják z dvoučlenné hlídky doklady. Pravděpodobně neuměl číst. Řekl nám, že máme chvíli počkat, že dojde k veliteli a za chvíli se vrátí. Po návratu nám oznámil, že můžeme pokračovat v cestě, doklady nám ale nevrátil s tím, že prý nejsou potřeba. Několik kilometrů před Brnem byla opět kontrola dokladů, ale protože jsme žádné neměli, odvedli nás k výslechu. Snažil jsem se vysvětlit, za jakých okolností jsme přišli o doklady. Ani se k tomu nevyjádřili a dál nás nepustili. Ještě jsme tam přenocovali a druhý den nás všechny, kteří se tam nashromáždili, odvedli v doprovodu stráží do Brna, do Masarykových kasáren, kde už bylo soustředěno několik tisíc zajatců. Tam jsme byli několik dní, aniž jsme tušili, že se připravujeme na transport do Ruska. Nejdříve nás důkladně vyfilcovali (osobní prohlídka) a potom nás ostříhali na celém těle do hola. Zvlášť velký zájem projevíli o naše hodinky. Jídlo nám vařili v sudech po benzínu – polévku a kávu. V jízdárnách jsme spali oblečení na zemi. Všechny nás registrovali jmenovitě a sepsali osobní data.

Na svatodušní pondělí roku 1945, zhruba kolem 20. Května nás odvedli ve skupině 2000 mužů na nádraží, kde již byla připravena nákladní souprava, do které nás naložili. Ve vagonu, ve kterém jsme jeli (byla to Zetka), nás bylo napěchováno čtyřicet. Před nástupem do vagonů nám provedli ještě jednu důkladnou prohlídku. Dveře u všech vagonů byly zamčeny na visací zámek a světlíky zadrátovány. U jedné dveří byla vyříznuta díra do podlahy a v ní byl umístěn trychtýř, který nám sloužil při jízdě jako záchod. Žádné jiné zařízení ve vagonu nebylo, jen holá podlaha, na které jsme celou cestu leželi ve dne v noci jen v lehkém oblečení bez příkrývek a kabátů. Ještě ten den se vlak dal do pohybu aniž jsme věděli kam. Denní strava na cestě do zajetí obsahovala 200 gramů sušeného rozdrobeného chleba, půl litru velmi průhledné polévky a asi půl litru vody. To byla denní dávka potravin na jednu osobu po celou dobu transportu, který trval šest neděl. Tuto stravu roznášeli ruští vojáci jednou denně různou dobu, podle toho kdy vlak zastavil. Tím docházelo k velkým časovým výkyvům ze dne na den. Provádělo se to tak, že nám dali do vagonu nádobu s polévkou a sběračkou, která byla zároveň i mírou onoho půl litru. Tato sběračka byla zhotovena z plechovky od konzervy s nastaveným kusem železa. Každý z nás měl svoji plechovku, do které nám jeden z nás rozdával polévku a pak i vodu. Chléb nám nosili v papírovém pytli. Rozdělil se na 40 hromádek, pro každého jedna. Hrnec od polévky odnesli a potom přinesli jiný, ve kterém byla voda, jež sloužila k vymývání plechovek a pití. Míra byla vždy půl litru. Každý den před večerem se provádělo sčítání zajatců a namátková osobní prohlídka, protože naše strážce měli zájem získat co nejvíce hodiněk. Vagony se vždy prohlížely zespoda i svrchu a vůbec ze všech stran, jestli není někde možnost útěku.

Nálada mezi zajatci byla stejně bídná jako strava. Stále nás zaměstnávala myšlenka, kam nás vlastně vezou. S krajinou jsme se seznamovali jen prostřednictvím malých zadrátovaných okýnek v rozích vagonu. První větší město, kterým jsme projížděli, byla Bratislava. Po ní následovala Budapešť. Cesta probíhala velmi pomalu a nesouvisle, poněvadž ještě nefungovala organizace dopravy. Jelo se hlavně v noci. Ve dne jsme jeli kupředu jen pomalu, anebo jsme stáli ne vedlejších kolejích na různých nádražích. Maďarskem počínaje nás trápila velká vedra, která nás provázela celých šest neděl až do cíle. Celodenní stání na kolejištích nám v takových vedrech při tak malých dávkách vody způsobovalo strašnou žízeň. Přecpané vagony se smradlavým záchodem uprostřed podlahy a špatná cirkulace vzduchu všechno ještě zhoršovaly. Cesta na záchod a zpět byla velmi nesnadná, protože lidé většinou leželi ze slabosti na podlaze, aby alespoň částečně unikli úmornému vedru pod střešou vagonu.

Přes přísné střežení a důkladně uzavřené vagony se přece jen některým zajatcům podařilo v noci z transportu uprchnout. To mělo pro nás za následek další zhoršení podmínek ve formě důkladnějších kontrol a výhrůzek. Řekli nám, že budou-li se opakovat další útoky, bude to mít těžké následky pro zbytek osazenstva vagonu, které muselo bezpodmínečně o útěku vědět a okamžitě to nahlásit. Ruští strážníci, kteří nás doprovázeli, odpovídali svým životem za správný počet kusů zajatců v transportu, nikoliv za jmenný seznam. Aby nahradili scházející počet zajatců, kteří jim utekli, zvolili si jednoduchou metodu znovuzískání kusů do počtu. Při první příležitosti, když viděli maďarské rolníky pracovat na polích blízko tratě, nechali vlak zastavit, zaútočili na ně samopaly a násilím je nacpali do vagonu. Tím byl kusový stav opět v pořádku a transport mohl pokračovat. Maďaři samozřejmě mocně protestovali, ale nebylo jim to nic platné. Pod hrozbou zastřelení museli nakonec poslechnout a jet dále.

Je to téměř neuvěřitelné, ale později při předávání zajatců v tranzitním táboře v Ramnicul Sarad za Ploestem, kterým jsme později procházeli, se to praktikovalo tak, že jsme museli projít v pětistupech napříč branou tábora, kde stáli z obou stran ruští důstojníci, kteří počítali zajatce vždy po pěti a když počet souhlasil, dali veliteli transportu potvrzení o úplnosti počtů, což bylo vždy rozhodující

Pokračování příště

satelitní technika

prodej a montáž e-shop

tel: 774 069 600

www.kahasat.cz

Frýdlant v Čechách, Luční 202

skylink

freeSAT
by upc direct

freeSAT medium HD = více než
95 programů, 18 v HD kvalitě již
od 249Kč měsíčně a druhá karta
zdarma!

PROVÁDÍME PŘESTAVBY LITINOVÝCH A PLECHOVÝCH KOTLŮ NA AUTOMATICKÉ

Nejvíce přestavované kotle jsou značky VIADRUS, DAKON, staré
EMKA Bohumín, OPOP, ROJEK, ATMOS, všechny druhy
plechových kotlů a mnoho dalších.

INSTALATÉŘSTVÍ - TOPENÁŘSTVÍ
ŠÍMA - ZACH

Tel. 606 908 453, 606 349 533

email: voda-top@seznam.cz

Po přestavbě lze spalovat: hnědý uhlí 2. (přední), černé
uhlí (hrášek), dřevní pelety, dřevní štěpky, Agro-
pelety, Univerzální hořák je určen pro spalování pevných
paliv do zmrstosti 30mm.

Hostinec u Vohnoutů a country kapela DCM

Vás srdečně zve

na

Country večer

v pátek 13.5.2016 od 19:00 hod.

večerem Vás bude provázet **Hanka Krupová**

s (nejen) country písničkami

Vstupné dobrovolné

Těšíme se

UKAŽ, JAK UMÍŠ SEKAT

SOUTĚŽ V SEKÁNÍ TRÁVY - 2016

DRUHÝ ROČNÍK

Višňová

U Malinů na louce (nádraží ČD)

Sobota 21.5.2016 od 10:00

SPÁVĚBNÝ ZILKA s.r.o.

GRAIN

ADAPQ

BARTELO

Free-Santa

VARIE

BARTELO

BARTELO

Free-Santa

VARIE

BARTELO

BARTELO

Free-Santa

VARIE

BARTELO

BARTELO

Free-Santa

VARIE

BARTELO

BARTELO

Free-Santa

VARIE

BARTELO

BARTELO

Free-Santa

VARIE

BARTELO

BARTELO

Free-Santa

VARIE

BARTELO

BARTELO

Free-Santa

VARIE

BARTELO

BARTELO

Free-Santa

VARIE

BARTELO

BARTELO

Free-Santa

VARIE

BARTELO

BARTELO

Free-Santa

VARIE

BARTELO

BARTELO

Free-Santa

VARIE

BARTELO

BARTELO

Free-Santa

VARIE

BARTELO

BARTELO

Free-Santa

VARIE

BARTELO

BARTELO

Free-Santa

VARIE

BARTELO

BARTELO

Free-Santa

VARIE

BARTELO

BARTELO

Free-Santa

VARIE

BARTELO

BARTELO

Free-Santa

VARIE

BARTELO

BARTELO

Free-Santa

SBOR DOBROVOLNÝCH HASIČŮ PŘEDLÁNCE

Vás srdečně zve na

10. ROČNÍK SOUTĚŽE PS 8

V SOBOTU 28.5.2016

začínáme v 9:30 na hasičském cvičišti

u řeky Smědé v Předláních

OBČERSTVENÍ A HUDBA ZAJIŠTĚNA

TĚŠÍME SE NA VÁS

Pro přihlášení do soutěže:

kontaktní osoba: Tomáš Cýrus

tel.: +420 607 971 547

e-mail: tomas.cyrus@email.cz

startovné: 100,- Kč

Zúčastnit soutěže se může každý
se svou sekačkou!

Občerstvení zajištěno!

Pálení čarodějnic

Jedná se o velmi starý a dodnes živý lidový zvyk a zvláštní svátek. Tuto noc se lidé scházejí u zapálených ohňů a slaví příchod jara. Na některých místech se staví májka.

Noc z 30. dubna na 1. května byla pokládána za magickou. Svátek se původně pravděpodobně slavil o úplňku, jenž byl nejbližší dnu, nacházejícímu se přesně mezi jarní rovnodenností a letním slunovratem. Lidé věřili, že tuto noc se čarodějnice slétají na čarodějnický sabat, a skutečně je tato noc jedním z největších pohanských svátků. Lidé také věřili například v otevírání různých jeskyní a podzemních slují, ve kterých jsou ukryty poklady. Hlavním smyslem tohoto starého lidového zvyku byla pravděpodobně oslava plodnosti.

V naší obci se také každoročně pálí čarodějnice a stejně tak tomu bylo i letos. Počasí nám tentokrát přálo a tak se na mnoha zahradách se soumrakem rozhořeli ohně a zavoněla opékaná uzenina. Velké vatry se páli v Černousích v lesoparku a ve Vsi u Hospody pod Lípou.

Ve Vsi hrála v hospodě příjemná živá hudba, opékaly se různé pochutiny a myslivecký spolek, který tuto akci pořádal, připravil i pěknou vatra, kterou za soumraku podpálili.

V Černousích v lesoparku postavil majestátní hranici Ota Strnad a o vše ostatní se postarali obec Černousy, hasiči a dobří lidé z Černous. Děti dostali buřtu na opékání, každý kdo měl masku čarodějnice dostal pár sladkostí, točilo se pivo a hudbou celý večer provázel oblíbený DJ Matěj Velcl. Když se začalo stmívat vyrazil lampiónový průvod na strašidelnou stezku, kde se děti marně pokoušelo vystrašit několik strašidel. Po průvodu zapálila za doprovodu strašidelných zvuků vrchní čarodějnice Jana vatra a tím jsme ukončili vládu paní zimy.

Obec Černousy a hasiči Ves

Vás zvou na tradiční

KÁČENÍ MÁJE

v sobotu 28. května od 14:00 hodin

na hřišti v Boleslavi

VESELÉ ŠOU BÁBY A DĚDKA

**točené pivo, nealko, teplé uzeniny, sladkosti a
zmrzlina pro děti, hudba, případně i tanec**

Vstupné: dobrá nálada!

Hudba: Matěj Velcl

UDÁLOST MĚSÍCE

700. VÝROČÍ NAROZENÍ KARLA IV.

14. května 1316 se narodil jeden z nejvýznamnějších panovníků nejen českých, ale i evropských dějin, Karel IV. U příležitosti oslav tohoto významného jubilea se uskuteční také v Libereckém kraji celá řada kulturních, společenských a vzdělávacích akcí, které připomenou Karla IV. nejen jako vzdělance, politika, diplomata, stavitele, křesťana, mecenáše, hospodáře a vizionáře, ale rovněž přiblíží jeho zakladatelské, kulturní a státnické dílo.

Český král a římský císař vytvořil během své vlády ze zanedbaných a zpustošených Čech prosperující zemi v srdci Svaté říše římské. Jeho zakladatelská a tvořící ruka dopadala nejen na významná města tehdejšího Království českého, ale zaměřila se i na oblasti, které byly hospodářsky zaostalé, zapomenuté kdesi v lesních hvozdech. Tak tomu bylo i v případě severních Čech, kde zakládal hrady, pečoval o obchodní cesty a vytvářel velké rybníční soustavy. Na území dnešního Libereckého kraje se tak stalo především na území Dokska. Dal pokyn k založení Velkého rybníka (dnešní Máchovo jezero), vykoupil královský hrad Bezděz ze zástavy a udělil Doksům významná privilegia, čímž povýšil malou osadu na město. Doksy si proto karlovské jubileum připomenou hned několika akcemi. 21. května přivítají Karla IV. s jeho družinou na Otvírání Máchova jezera,

kde kromě jiného proběhne také akt založení Velkého rybníka a udělení městských privilegií Doksům. K oslavám se připojí i doprovodným programem hrad Bezděz. Převoz návštěvníků z Bezdězu k Máchovu jezeru bude zajišťovat historický autobus a historický vlak. Oslavy budou pokračovat řadou letních akcí a vyvrcholí Dokskými městskými slavnostmi 13. a 14. srpna v areálu dokského zámku. 700. výročí narození Otce vlasti si výstavou Karel IV. a gotika na Liberecku a Žitavsku důstojně připomenou také Oblastní galerie v Liberci. Vůbec poprvé v historii tak budeme mít možnost se důkladně seznámit se stopami Karla IV. nejen v našem regionu, ale také sousední Horní Lužici.

Více informací na www.ogl.cz a www.doksy.com

Text: Petr Vondřích

Foto: www.prague.eu

NA KRAJI

DO MODERNIZACE ČESKOLIPSKÉ

NEMOCNICE PŮJDE LETOS PŘES 33 MIL. KČ

Rozsáhlé rekonstrukce a modernizace se dočkají operační sály včetně hlavních ventilačních systémů, lůžková část neurologického oddělení a dále výtahy a střechy několika budov. To vše si vyžádá přes 33 mil. Kč a peníze půjdou z rozpočtu kraje. V loňském roce Liberecký kraj realizoval v českolipské nemocnici rekonstrukci střech objektů dílen, údržby a dopravy. „Snažíme se dále rozvíjet českolipskou nemocnici a pacientům tak poskytovat výrazně vyšší komfort a pohodlí,“ uvedl radní pro zdravotnictví Petr Tulpa.

BUDOVY ŠKOL SE DOČKÁJÍ NOVÝCH KABÁTŮ

Liberecký kraj pro rok 2016 připravuje více než třicet investičních akcí ve školách a školských zařízeních. Do škol tak poputuje více než 130 milionů korun. Opraveny budou např. objekty v České Lípě, Liberci, Frýdlantu, Jablonci nad Nisou, Železném Brodě, Krompachu nebo Kamenickém Šenově. „Nejde přitom jen o běžné opravy a výměnu dožilých zařízení, ale v mnoha případech se školy dočkají zlepšení svého vnějšího či vnitřního vzhledu,“ vysvětluje radní pro školství Alena Losová.

UVAŽOVANÉ ROZŠÍŘENÍ POLSKÉHO

DOLU TURÓW POSODÍ KOMISE

Dopady záměru rozšíření těžby hnědého uhlí v polském dole Turów posoudí česko-polská expertní komise, v níž bude mít své zastoupení i Liberecký kraj a obce. Jejím hlavním úkolem bude najít takové řešení, které zajistí zásobování pitnou vodou pro obyvatele Frýdlantska, Hrádecka i Chrastavska a vyjednat možné kompenzace pro postižené obce. „Jsem rád, že se nám tuto problematiku podařilo prosadit až na vládní úrovni obou zemí,“ dodal hejtman Martin Půta.

KRAJ VYJEDNÁVÁ O MOŽNÉ KOUPI

NEMOCNICE FRÝDLANT

Liberecký kraj zahájil jednání o možné koupi Nemocnice Frýdlant. Cílem je snaha o zachování akutní zdravotní péče pro obyvatele Frýdlantského výběžku a zajištění stabilní zdravotní péče pro zdejší obyvatele. „Snažíme se pomoci s řešením složité situace již několik měsíců. Uvědomujeme si totiž, že absence dostupné nepřetržité péče na Frýdlantsku je velkou nejistotou, proto jsme opakovaně avizovali, že jsme ochotni o koupi nemocnice jednat,“ uvedl hejtman Martin Půta. „Naším cílem je nejenom zajistit odpovídající péči pro takřka 30 tisíc obyvatel regionu, ale také zlepšit spolupráci nemocnic. Toto propojení nabízí záruku pro zajištění nepřetržité akutní

V pátek 20. května se uskuteční další ročník oblíbené akce Muzejní noc pod Ještědem, v rámci které bude možné v čase od 18 do 24 hodin navštívit vybraná muzea v Libereckém kraji. Foto: archiv Oblastní galerie v Liberci

péče v základních oborech pro obyvatele Frýdlantského výběžku,“ dodal hejtman.

OCENĚNÍ PRO UČITELE

Dvacet jedna pedagogických pracovníků ze škol a školských zařízení z Libereckého kraje si v rámci slavnostního setkání ke Dni učitelů odneslo ocenění pro rok 2016. Jejich kolegové, vedení i zřizovatelé jim tímto způsobem poděkovali například za celoživotní práci ve školství, mimořádný přínos či zásluhu o rozvoj školství v kraji. Každý z oceněných pedagogů dostal zvláštní skleněný brk, který vyrobili žáci Vyšší odborné školy sklářské a Střední školy v Novém Boru.

SENIORI CHODÍ ZA OMBUDSMANKOU

O nedávno zřízenou poradnu pro seniory, kterou nabízí radní pro sociální věci Lenka Kadlecová, je velký zájem. Na ombudsmanku se již obrátilo více seniorů, než se v počátcích očekávalo. „V dřívější většině se na mě obraceli lidé, kteří řeší vážné potíže v oblasti bydlení. Ale řešíme i jiné problémy ze sociální oblasti, například nepřiznání příspěvku na péči apod.“ Ombudsmanku mohou senioři navštívit v její kanceláři, na Krajském úřadě Libereckého kraje, každé první a třetí pondělí v měsíci. Najdou ji ve 4. patře, číslo dveří 417, od 13.00 do 16.00 hodin.

LIBEREC A JABLONEC SPOJÍ NOVÁ SILNICE

Komfortnějšího, rychlejšího a bezpečnějšího dopravního spojení mezi Libercem a Jabloncem nad Nisou se řidiči dočkají v červnu 2018. Výstavba dlouho očekávané přeložky silnice I/14 si však vyžádá uzavírky, které se výrazně dotknou také veřejné dopravy. Liberecký kraj je na změny připraven, vytvořil rozsáhlá vyluková opatření a v případě potřeby zajistí posílené spoje. „Jedná se o významnou stavbu, která ale s sebou bohužel nese výrazná dopravní omezení. Chci proto řidiče a cestující požádat o ohleduplnost, shovívavost a trpělivost. Věřím, že výsledek bude stát za to,“ uvedl hejtman Martin Půta. ←

Více informací na www.kraj-lbc.cz/aktuality

KRAJŠTÍ ZASTUPITELÉ

K VĚCI

V květnu si připomínáme 700. výročí narození Karla IV., který je často označován za nejvýznamnější osobnost našich dějin. Čím nejvíc oslovil vás?

LENKA KADLECOVÁ (ČSSD)

Zanechal v naší zemi nesmazatelné stopy, ať už se jedná o tehdejší významnou expanzi českého státu nebo obdivuhodnou architekturu, která zde po něm zůstala. A nezapomínáme ani na naši nejstarší univerzitu, která je naší chloubou již od poloviny 14. století.

FRANTIŠEK PEŠEK (KSČM)

Když si naše minulé panovníky připomínáme, máme je většinou spojeny s nějakým hradem, či zámek. Málokdo ví, že velikána našich dějin v podobě Karla IV. si můžeme spojit s významným turistickým cílem našeho kraje, kterým je Máchovo jezero.

VLADIMÍR RICHTER (ODS)

Karel IV. byl významný politik, diplomat a strateg. Do našich zemí přinesl vzdělanost, založil Karlovu univerzitu. No a také, dle legendy, založil u nás tradici pěstování vinné révy a výroby vína.

ALENA LOSOVÁ (PRO LK)

Kromě toho, že byl velmi vzdělaným a moudrým panovníkem (zasloužil se např. o vybudování hradu Karlštejn nebo založení pražské univerzity), byl také skvělým válečníkem.

EVA BUREŠOVÁ (SLK)

Bezpochyby Velkým rybníkem (dnes Máchovo jezero), který si Karel IV. nechal založit ke svým padesátým narozeninám. Kdyby tehdy tušil, kolik krásných chvil u jezera mnoho generací prožije, zajisté by měl radost.

JAN KORYTÁŘ (ZPLK)

Nic proti Karlovi IV., ale co takhle se třeba zeptat, jestli je v pořádku, že kraji vládne hejtman obviněný z korupce? Na to není odvaha? ←

Redakční rada periodika KRAJ, která je tvořena nominovanými zástupci všech zastupitelských klubů Zastupitelstva LK a Krajského úřadu LK, se distancuje od zneužívání tohoto apolitického periodika k předvolební kampani, jak v této rubrice činí Změna pro Liberecký kraj (ZPLK).

Další názory zastupitelů si můžete přečíst na www.kraj-lbc.cz/zastupitelstvo

1

OSOBNOST KRAJE

VLASTIMIL VONDRUŠKA

Život historika, publicisty a spisovatele Vlastimila Vondrušky (61) je plný odvázných, ale přitom úspěšných zlomů. Začátkem 90. let opustil místo ředitele historické části Národního muzea a začal se věnovat výrobě historického skla. V Doksech založil vlastní sklárnu, aby ji o deset let později, v době jejího největšího rozkvětu, zavřel a plně se začal věnovat psaní. Netrvalo dlouho a jeho historické romány se staly vůbec nejprodávanějšími knihami u nás.

Jak jste se dostal z Prahy do Doks a jak vznikl nápad založit právě tam sklárnu?
V určité době jsme s ženou pochopili, že nám už městský život nemá co dát. Navíc po revoluci byla pionýrská podnikatelská doba a my si chtěli vyzkoušet něco jiného, než akademickou půdu. Protože jsem se v časech práce v Národním muzeu zabýval dějinami středověkého sklárství, zkusili jsme tuhle činnost postavit na tržní bázi. A byli jsme velice úspěšní. První kroky byly sice trochu naivní, ale nakonec jsme se okřesali a naše Královská huť v Doksech prosperovala a celkem dobře nás živila. Jenže po čase přišlo jisté „vyhoření“ a tak jsme udělali riskantní krok do neznáma a začali se na plný úvazek věnovat literární tvorbě. A vůbec nelitujeme.

Kdybychom se v Libereckém kraji vrátili v čase do 13. nebo 14. století, jak by to tady vypadalo? Byl by to velký rozdíl?
Rozhodně, ale to platí o celých Čechách. V průběhu 13. století se dokončovala kolonizace lesních hvozdů, vznikaly první hrady a města s kamennými hradbami. Krajina mezi Bezdězem a Lipou (Česká Lípa) byla bažinatá a některé cesty vedly po hatích. Objekt je (aby se obchodníci vyhnuli mýtu) bylo riskantní.

Jistý kupec, který chtěl ušetřit, utopil prý vůz i s potahem. Žila zde spousta zvěře, byl zde čistý vzduch i voda a skoro žádné úřady.

Co obdivujete na středověku? Existuje z tehdejší doby něco, čím bychom se dnes mohli inspirovat?

Lidé se k sobě dříve chovali s větším respektem a ctili rodinné povinnosti. Žili sice v obavách, jaké bude počasí, zda nepřijde mor či válka, ale jinak žili ve stabilním právním prostředí. Přijaté zákony platily často i několik set let. I když jim neustále hrozila hmotná nouze, byli optimisté. Uměli se bavit, smát, navzájem si pomáhali a byli k sobě tolerantní. Máme hodně zkreslené představy o té době díky literatuře a filmu. Ve Vávrově *Husitské trilogii* je církev hanebná a bije poddané, pokud nemají na pohřeb nebo na svatbu. Jenže tak to nebylo. Až do 16. století se svatby nemusely uzavírat církevně, tak jaké bití těch, co nezaplatili? A nazývat barokní dobu Temnem je další mystifikace.

Pro historii našeho regionu je charakteristické soužití mezi Čechy a Němci. Jak na sebe oba národy pohlížely ve středověku?
Tehdy lidé vnímali jazykové rozdíly jinak než dnes. Národem byli (velice zjednodušeně) všichni, kteří žili na území jednoho panovníka. Němec nebyl tedy ten, kdo mluvil německy, ale kdo žil v říši římské, ale i to bylo složitější, protože se spíše užívala označení Sas, Bavor atd. Národnostní problémy přinesly až malicherné ideologické spory na počátku husitství. Nebylo to však ve skutečnosti tak vyhocené, jak popisuje Jirásek (v kališnických polních vojscích bylo mnoho rodilých Němců a zřejmě se při komunikaci

- 1 | Kromě literatury patří mezi zájmy Vlastimila Vondrušky především horolezectví, kterému se aktivně věnoval více než dvacet let. Foto: archiv Vlastimila Vondrušky
- 2 | O besedy s naším nejpopulárnějším spisovatelem současnosti je mimořádný zájem – termíny jsou obsazeny až do konce roku 2017. Foto: Městská knihovna Rožnov pod Radhoštěm
- 3 | Na konci května vyjde již čtvrté pokračování celkem sedmidílné ságy o událostech slavné i pohnuté doby našich dějin. Foto: archiv Vlastimila Vondrušky

2

3

užívaly oba jazyky). Právě to se snažím ukázat ve své *Husitské epopeji*. Skutečná národní hašteření přinesla až moderní politika.

V letošním roce si připomínáme 700. výročí narození Karla IV., kterého lidé často považují za našeho nejvýznamnějšího panovníka všech dob. Vy v jeho vnímání ale tak nekritický nejste.
Karel IV. byl císařem a taková prestiž byla nákladná. V každé době se v politice získávají hlasy pomocí úplatků. Karel IV. musel uplácat kurfiřty, stejně jako říšská města (je známo, že za svou podporu povolil pogromy na židy). Na nákladnou císařskou politiku používal finanční prostředky z českých zemí. Karlovi IV. se podařilo do jisté míry uklidnit rozbourané vody české rytířské společnosti, ale zároveň neúměrně posiloval církev a přehlížel úpadek hospodářství, který předznamenal krizi, vrcholící husitstvím. Pokud by totiž bohatství této země nerozhozoval za hranicemi a dokázal vytvořit rezervy pro časy špatné, sociální napětí by nebylo tak ostré a nemuselo dojít k revoluci. Je dobré si Karla IV. připomenout, ale místo oslavných ód spíše jako memento, že i zářivá vláda je jen mediální bublina, pokud vládce nejedná rozumně a ve shodě se skutečným míněním a potřebami svého lidu. ←

Autor rozhovoru: Petr Vondřík

1

KRAJEM

PO STOPÁCH KARLA IV.

Svatovítská katedrála, Karlštejn – to jsou místa, která se nám s osobou českého krále a císaře Karla IV. vybaví ze všeho nejdříve. Na jeho stopy ale narazíme i na území dnešního Libereckého kraje a sousední Horní Lužice, která byla za vlády Karla IV. nedílnou součástí Českého království. Často pobýval na královském hradě [Bezděz](#), který nechal postavit jeho pradědeček [Přemysl Otakar II.](#) na ochranu nově postavených měst (Bezděz, Doksy, Kuřívody) a významné obchodní cesty vedoucí z Prahy do Žitavy a dál na sever. Na Kozákově nechal Karel IV. otevřít čtyři lomy na chalcedon, acháty a tyrkys, kterými potom vyzdobil mimo jiné i kapli sv. Kříže na Karlštejně. V roce 1357 navštívil johanitskou [komendu v Českém Dubu](#), jejíž pozůstatky v roce 1991 senzačně objevil tehdejší ředitel Podještědského muzea Tomáš Edel. V říjnu 1366 pobýval Karel IV. v Doksech, kde přenocoval na tehdejší katolické faře a zároveň zde založil Velký rybník, dnešní [Máchovo jezero](#). V roce 1369 poctil Karel IV. svou návštěvou Jablonné v Podještědí. Význam města zdůraznil ustanovením povinnosti používat tu část obchodní cesty do Horní Lužice, která vedla právě přes Jablonné. Na její ochranu nechal už v roce 1357 vystavět také strážní a celní hrad [Karlsfried](#), jehož nepatrné zbytky můžeme najít nedaleko německé vesničky [Lückendorf](#). Hned dole u silnice se nacházejí dva nenápadné smírčí kříže Duellsteine. Podle pověsti, se zde kdysi povraždili navzájem dva

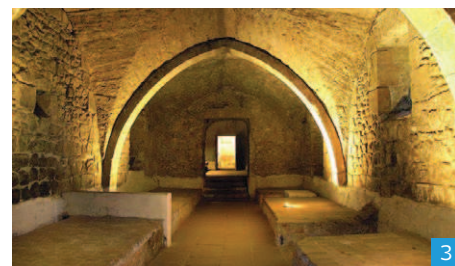
rytíři, když se utkali v souboji o jednu dívku. Ta potom samým žalem umřela o několik let později. Název obou křížů i nedaleko stojící třetí kříž napovídají, že by na této romantické historce mohlo být i něco pravdy. Nefalšovanou realitou ale jsou úchvatné ruiny nedalekého gotického hradu a kláštera [Oybin](#), který nechal Karel IV. postavit v letech 1364–1384. Stejnomené městečko je také konečnou stanicí [úzkorozchodné železnice](#), kterou se pohodlně dopravíte až do [Žitavy](#). Starobylému českému městu udělil Karel IV. v roce 1360 solné právo, na základě kterého všechna sůl, která se dovážela do Čech, musela být zde složena, uskladněna, zobchodována a také zdaněna. O významu Žitavy jako centra obchodu se solí svědčí i výstavná, osmipatrová budova bývalého Solného domu. Dnes zde např. sídlí [Knihovna Christiana Weise](#), kde najdete vzácný originál kroniky Jana z Gubenu (*1387), často citovaného svědectví z doby našeho nejslavnějšího panovníka. Nejdůležitějšími místy na severu ale byla pro Karla IV. města Zhořelec a Budyšín, která ležela na Královské cestě (Via Regia), nejvýznamnějším středověkým spojení Evropy. Na budyšínském hradě [Ortenburg](#) uspořádal Karel IV. řadu důležitých diplomatických setkání, Zhořelec zase určil za sídlo svého nejmladšího syna [Jana](#), kterého v roce 1376 jmenoval zhořeleckým vévodou. ⬅

Text: Petr Vondřích

- 1 | Oybin se těšil u Karla IV. stejné oblibě jako Karlštejn. Říká se, že zde dokonce plánoval strávit poslední léta svého života. Foto: Matthias Ludwig ([europastadt.org](#))
- 2 | Kostel svatého Havla v Kuřívodech, ve kterém byly před několika lety objeveny vzácné gotické malby ze 13. století a kde za působení sovětské armády v Ralsku býval vojenský sklad zeleniny, navštívil Karel IV. několikrát ve svém dětství. Foto: Ladislav Soukup
- 3 | Český král a římský císař zavítal také do komendy johanitů v Českém Dubu, která byla založena už v roce 1237 významným českým velmožem Havlem z Lemberka a jeho manželkou sv. Zdislavou. Foto: Milan Drahoňovský
- 4 | Rozvaliny hradu Karlsfried, jehož vybudováním pověřil Karel IV. purkrabího na Bezdězu, Oldřicha Tistu z Hedčan, dobyli a vypálili v roce 1424 husité. Foto: Zdeněk Pražák ([fotoprazak.cz](#))
- 5 | Původně gotická stavba hradu Ortenburg v Budyšíně, na kterém Karel IV. hostil nejednu významnou návštěvu, byla na konci 17. století výrazně renesančně přestavěna. Foto: Anna Skoneczna ([facebook.com/ars.fotografia.amatorska](#))

2

3

4

5

KRAJ. Příloha Libereckého kraje. Vychází 11× ročně.

Vydává Liberecký kraj, U Jezu 642/2a, 461 80 Liberec 2. IČ 70891508. Ev. č.: MK ČR E 21924. Redakční radu tvoří nominovaní zástupci zastupitelských klubů Zastupitelstva LK a Krajského úřadu LK, předsedou je Petr Vondřích. Redakce: [media@kraj-lbc.cz](#), tel: +420 485 226 111.

Číslo 05/2016 vyšlo 2. května 2016, uzávěrka byla 15. dubna 2016.

[magazin.kraj-lbc.cz](#) [www.facebook.com/krajlk](#)

Liberecký kraj